

LBRIS

We know
books

JAN FABRE

Jurnal de noapte

1.

1978-1984

Traducere din limba germană
de **Irina Sabău-Bălan**

PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ
2025

Traducere din limba germană:

Jan Fabre, *Nachtbuch 1.*: 1978-1984

© TROUBLEYN / JAN FABRE.

Pastorijstraat 23, 2060 Antwerp, België

Redactor de specialitate: Cosmin Matei

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

FABRE, JAN

Jurnal de noapte / Jan Fabre. - Cluj-Napoca : Presa Universitară Clujeană, 2025

3 vol.

ISBN 978-606-37-2647-7

Vol. 1 : 1978-1984 / trad. din lb. germană de Irina Sabău-Bălan. - 2025. - Conține bibliografie. - ISBN 978-606-37-2648-4

I. Sabău-Bălan, Irina (trad.)

821.11

© 2025 PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ.

**Universitatea Babeș-Bolyai
Presa Universitară Clujeană**

Director: Codruța Săcelean

Str. B.P. Hasdeu nr. 51

400371 Cluj-Napoca, România

Tel.: (+40)-744.687.884

E-mail: editura@ubbcluj.ro

<http://www.editura.ubbcluj.ro/>

<https://biblioteca.ubbcluj.ro/>

Anvers,

7 februarie 1978

Frumusețea: Voodoo, care ori vindecă corpul, ori îl otrăvește.

Anvers,

8 februarie 1978

Noaptea îmi aparține.
Desenez toate fanteziile mele.
Noaptea e un spațiu fără tabu.

Anvers,

9 februarie 1978

Grădina este spațiul meu privat de expoziție.
După săptămâni întregi de săpat, măsurat și cusut
Project voor een nachtelijk grondgebied (Proiect
pentru un teritoriu nocturn) este gata.
Cortul-laborator trebuie să fie o practică empirică, ce
necesită disciplină și dedicare totală.

Anvers,

11 februarie 1978

Ațiuni conștiente și inconștiente bazate pe
experiență.
Distilarea artei.
Un proces de autorealizare.

Anvers,

13 februarie 1978

Sunt o umbră solitară
într-o grădină misterioasă.

Anvers,

14 februarie 1978

Avem din nou nevoie de ceremonii.
De rituri speciale
De noi inițieri.
Deoarece artistul viitorului va „crea“ din nou lucruri
autentice.
Și el va fi cel care va cunoaște secretele „creației“.

*Anvers,**15 februarie 1978*

Desenez precum respir.
Uneori prea repede.
Iar apoi îmi arunc gândurile pe hârtie
Și le stropesc cu sudoarea mea.

*Anvers,**16 februarie 1978*

Divinul scapă atenției oamenilor prin necredința lor.
(După Heraclit, secolul al VI-lea î.Hr.)

*Anvers,**20 februarie 1978*

Vreau să fiu leul verde care devorează soarele (sulf).
Vreau să fiu creatorul unei noi forme.

*Anvers,**21 februarie 1978*

Vreau să pot desena într-o limbă,
care să aibă claritatea
unei bălbăieli pline de sens.
O gândire limpede.
Cum ar trebui asta să funcționeze,
Dacă tatăl meu este de părere că eu încă nu pot
să desenez?

*Anvers,**22 februarie 1978*

O tradiție pierdută?
A face artă
înseamnă a crede că ești capabil
Să influențezi procesele de conștiință.

*Anvers,**23 februarie 1978*

L-am descoperit pe Joseph Beuys.
Aici se poate vorbi despre o viziune.
Despre un program artistic, care explorează
identitățile noastre false,
demontează aparențele înșelătoare și ne oferă o nouă
conștiință socială.

*Anvers,**1 martie 1978*

Pentru Gerda, specialistă mea în frumusețe,
vulnerabilitatea mea absolută.
Pentru specialiștii morali,
dorința mea extremă.

*Anvers,**2 martie 1978*

Un artist este ca un miner.
Sapă din ce în ce mai adânc și descoperă filoane noi.
Un filon duce la altul.
Nu există un răspuns unic, definitiv.
(Urechea mea este puțul meu de mină și îmi deschid
larg urechile!
Pe cine sau ce ar trebui să ascult?)

*Anvers,**3 martie 1978*

Am devorat un catalog,
pentru că sunt gelos pe el și vreau să văd (ca el)
Joseph Beuys.
Un vizionar
un alchimist modern.
Ochii lui sunt raze hipnotice.

*Anvers,**8 martie 1978*

Fac sex cu o Gerda curtenitoare,
sub propria mea statuie.

*Anvers,**9 martie 1978*

Femeile au privilegiul absolut să comită o crimă
Femeile au acces la necumpătare.
Femeile știu că noi, bărbații, suntem femei.

*Anvers,**10 martie 1978*

The lonely ranger.
Tjen Meylemans vrea să trăiască doar împreună cu
tablourile sale.
Cu o femeie: „Minunile de azi se transformă în rutina

de mâine“

Cu pictura: „Rutina de azi se transformă în minunile de mâine“

Anvers,
11 martie 1978

Va avea loc o nouă revoluție,
nu în lumea exterioară,
ci una în propriul nostru trup.

Anvers,
12 martie 1978

Gerda mă folosește ca model pentru exercițiul ei de machiaj.
Arăt ca un travestit frumos.
(Metamorfoza artistului?)
Nu încetăm niciodată să ne masturbăm și să ne schimbăm.

Anvers,
13 martie 1978

Vreau să văd tot ce este de văzut în această țară.
În fiecare sâmbătă și duminică vizitez toate galeriile și sălile
unde se expune „ceva“.
Și este greu să găsești „ceva“ bun.
Sunt un căutător de artă,
iar arta est mai greu de găsit decât aurul.

Anvers,
15 martie 1978

Prima zi de lucru la Leuk, pictorul de reclame,
pe Zavelstraat.
Domnul Leuk știe cu adevărat să mânuiască
opensulă.
Și să picteze un chip din câteva mișcări de pensulă.
Înc mai știe cum să picteze cinci postere mari de film
într-o singură după-amiază.

Anvers,
16 martie 1978

Astăzi am avut voie să pictez fundaluri, munți și nori.
M-am distrat cu adevărat.
Și patronul a fost mulțumit.
E amuzant, îmi tot spune:
„Să nu crezi că faci artă aici. Lucrează cât de repede poți. E doar pentru cinematografe, ca să poată să vândă rahaturile americane.“

Anvers,
17 martie 1978

Nu vo mai putea suporta mult timp această poveste cu reclamele, care mai degrabă un coșmar.
Când voi strânge banii de care am nevoie, am plecat.
(Căci acolo unde este voință, ești ca și plecat.)

Anvers,
25 martie 1978

Acțiune nocturnă.
Am îngenuncheat la stația pentru linia 2 din Groenplaats și mi-am lipit nasul de șine.
Am urmat șinele cu nasul până la stația de la VII Olympiadelaan.
Mi-a luat patru ore, treizeci și șase de minute și douăsprezece secunde.
Tocmai am ajuns acasă.
Mă dor îngrozitor genunchii, ceafa și nasul, dar măcar voi dormi bine.

Anvers,
29 martie 1978

Sunt anesteziat
de la somnifere
și cu toate acestea, scriu în acest caiet.
Poate că scriu,
pentru a dispărea,
pentru a visa,
pentru a trăi,
pentru a exista

și pentru a redescoperi sensibilitatea,
câci am devenit un nenorocit insensibil.

Anvers,
5 aprilie 1978

Îmi place să mă uit la stele.
Sunt corpuri moarte.
E ceva divin
în a-ți petrece timpul cu corpuri moarte.
Pentru că e atât de intim și anonim.

Anvers,
6 aprilie 1978

Mă aflu în miezul Soarelui.
Ard din interior.
Creez.

Anvers,
17 aprilie 1978

Mă retrag în adăpostul meu antiaerian.
Mă pregătesc de un război poetic.
(Poezie în acțiune.)

Anvers,
18 aprilie 1978

Am primi mai multe scrisori de la artistul James Lee
Byars.
Sunt scrisori sau mici opere de artă?
Este *black magic* sau este *vampir mail*?
De la un suflet romantic bătrân care dorește să se
strecoare într-un corp romantic tânăr.
În această seară am ars toate scrisorile în cadrul unui
ritual.
(L-am filmat pe peliculă de 8mm. Sper ca celuloidul
să îmi ofere o mică operă de artă.)

Bruges,
9 mai 1978

Îmi doresc ca pe tot parcursul vieții să păstrez spiritul
copilăresc,
să pot să fiu uimit și sedus de frumusețe.

Bruges,
10 mai 1978

Astăzi seară m-am plimbat patru ore printre lucrările
lui Fernand Khnopff.
Unde sunt simbolisții noștri moderni?

Bruges,
11 mai 1978

Nu prea înțeleg, dar simt fizic.
M-am uitat cu gura deschisă și cu ochii lacomi la
maestrii străvechi și necunoscuți, care glorifică
suferința lui Hristos.
Stigmatate, rănilor deschise.
Sunt buze roșii,
guri însângerate,
vulve menstruale.

Bruges,
12 mai 1978

Bruges este îngrozitor când e scaldat în soare.
Te simți ca la Hiroshima, a doua zi după aruncarea
bombei atomice.

Bruges,
13 mai 1978

O fantomă contemporană,
rătăcind printr-un oraș medieval.
(Câteodată sunt o fantomă.
Câteodată nu sunt eu însumi.
Câți Jan Fabre există?)

Bruges,
14 mai 1978

Vreau să îmi supun corpul la tortură.
Să las corpul meu să sufere.
Să las corpul meu să moară.
Să las corpul meu să învie.
Astfel, prin acest proces de moarte și renaștere,
să-mi desprind corpul de realitate
și să-l ofer artei.

Bruges,
15 mai 1978

Am cumpărat lame de ras *Gillette*.
Și m-am zgâriat pe frunte în camera mea de hotel.
Am lăsat să picure sângele gândirii mele.
S-a creat o serie de desene frumoase.
(Simțeam emoția incitantă de a face ceva interzis.)

Anvers,
18 mai 1978

Am proiectat un decor pentru o piesă de teatru de René Verheezen.
Teatrul *Nieuw Vlaams* produce spectacolul.
Se va juca la teatrul *Ankerrui*.
Decorul e alcătuit din lucruri pe care le-am găsit în gunoi și pe la Armata Salvării.
Am construit un decor cu lucrurile considerate de alții gunoi,
Un tablou care are menirea de a sublinia supraproducția societății noastre consumeriste.

Anvers,
20 mai 1978

Aseară a avut loc premiera spectacolului *Zeven manieren om aan de kant te blijven* (Șapte moduri de a sta deoparte) de René Verheezen.
Se pare că actorii și actrițele au fost buni, judecând după aplauzele lungi și zgomotoase
Nu am înțeles deloc asta.
Nici reacția, nici succesul.
Actorii, în ochii mei, ar trebui să fie satiri, torționari și zei.
Pe aceștia i-am găsit cumiți și docili – cu alte cuvinte „prea flamanzi“
Teatrul, pentru mine, trebuie să fie o explozie de energie nestăpânită!
Dar cine sunt eu de fapt?
Un Apollo tânăr (așa mă numește directorul teatrului) un tânăr zeu grec care încă nu înțelege că nu are niciun rol într-o dramă flamandă.

Anvers,
25 mai 1978

Dintre cele șapte moduri de a sta deoparte, eu sunt al optulea.

Sunt plin de cicatrici.
Sunt semne ale rănilor.
Astăzi am fotografiat fiecare penetrare erotică, una câte una.
Poate pot face o expoziție cu desenele mele cu sânge și cu fotografiile cu cicatrici?

Anvers,
8 iunie 1978

Fără scrupule.
Am decis că voi colabora cu o altă galerie.
Workshop 77 pe Ommeganckstraat.
E o vilă frumoasă.
Cu un spațiu potrivit pentru găzduirea temporară a artei mele.
Trebuie să mă stăpânesc.
Trebuie să mă abțin compulsiv de a trece mâine pe acolo să le spun ce intenționez.
Trebuie să mă gândesc la cuvintele tatălui meu:
„Când guști ceva, gustă încet.”

Anvers,
9 iunie 1978

Singura limbă pe care o stăpânesc bine, este dialectul din Anvers.
Aparent sunt greu de înțeles, pentru că la teatru trebuie să mă repet de zece ori.
Nesiguranță.
Teama de eșec.
Nu vorbesc franceză.
Și engleză vorbesc ca Tarzan.
Cum voi supraviețui pe scena artistică internațională?
Să răcnesc și să țip ca leii și maimuțele!
Adică să-mi rămân fidel mie și să îmi urmez instinctele